

Katedra žurnalistiky, Katolícka univerzita v Ružomberku, Filozofická fakulta

TÉZY K ŠTÁTNEJ ZÁVEREČNEJ SKÚŠKE

V MAGISTERSKOM STUPNI ŠTUDIJNÉHO PROGRAMU ŽURNALISTIKA

Akademický rok 2021/2022

Obhajoba diplomovej práce

Štátna skúška: Teória médií

Mediálne systémy

Kultúra jazykového prejavu

TEÓRIA MÉDIÍ

1. Výskum médií, spôsoby a oblasti skúmania, typy výskumu (základný, aplikovaný, experimentálny); reliabilita a validita výskumu; etapy výskumného procesu.
2. Výskumná otázka, predpoklad a téza vo vedeckom výskume.
3. Teória kritického výskumu. Kultúrna výskumná tradícia. Technologický determinizmus vo svetle nových médií.
4. Charakteristiky a metodológie kvantitatívneho výskumu médií.
5. Charakteristiky a metodológie kvalitatívneho výskumu médií.
6. Komunikácia, dobrá a zlá komunikácia: Issue Management Agenda Setting, Astroturfing, Spin doctoring. Manažment krízovej komunikácie. Etika v Public relations.
7. Public relations (PR): Definícia a pojmové zaradenie PR, funkcie, ciele, spôsoby, oblasť pôsobenia a nástroje PR; reklama a PR
8. Hlavné východiská a techniky PR: verejná mienka, imidž, firemná identita, marketing, obsahový marketing, vzťahy s verejnosťou, vzťahy s médiami, lobing, sponzoring, udalosti a podujatia,
9. Sociálne siete ako nový fenomén žurnalistickej a občianskej komunikácie.
10. Teória filmu a jeho história.
11. Svetová kinematografia 20. a 21. storočia.
12. Slovenská a československá kinematografia 20. a 21. storočia
13. Teória, história a súčasnosť dokumentárneho filmu vo svete a na Slovensku
14. Obrazová zložka žurnalistického komunikátu.
15. Žánre žurnalistickej fotografie.
16. Vzťah médií a náboženstva: cirkevné dokumenty, aktuálne otázky.
17. Náboženské médiá na Slovensku.

LITERATÚRA

- BAJČAN, Roman: Techniky Public Relations aneb jak pracovat s médií. Praha : Management Press, 2003.
- BURTON, Greame, JIRÁK, Jan: Úvod do studia médií. Barrister nad Principal : Praha 2001.
- CIEL, Martin: Pohyblivé obrázky, Levice : L.C.A., 2006,.
- CLEARY, Stephen: Filmové žánre, Banská Bystrica : Akadémia umení, 2008.
- DEFLEUR, L., Melvin, BALLOVÁ-ROKEACHOVÁ, Sandra: Teorie masové komunikace. Karolinum : Praha 1996.
- DOBIŠ, I.: Dokumentárny film : História, teória, realizácia . Bratislava : Univerzita Komenského, 2005.
- FTOREK, Jozef: Public Relations jako ovlivňování mínění. Praha : Grada Publishing, 2007.
- GAUTHIER, G.: Dokumentární film, jiná kinematografie. Praha : Nakladatelstvo Akademie muzických umení v Praze, Filmová a televízna fakulta – centrum audiovizuálnych štúdií, 2004.
- HEJLOVÁ, D.: Public Relations. Praha: Grada, 2015.
- HENDL, Jan.: Kvalitativní výzkum. Praha: Portál, 2012.
- HENDL, Jan.: Prehled statistických metod: analýza a metaanalýza dat. Praha: Portál, 2012.

- JIRÁK, Jan, KÖPPLOVÁ, Barbora: Masová média. Portál : Praha 2009.
- JIRÁK, Jan, KÖPPLOVÁ, Barbora: Média a společnost. Stručný úvod do studia médií a mediální komunikace. Portál : Praha 2003.
- KUNCZIK, Michael: Základy masové komunikace. Karolinum : Praha 1995.
- LABÍK, Ľ.: Dramaturgia strihovej skladby : Horizontálna a vertikálna štruktúra filmového príbehu. Zlín : VeRBuM, 2013.
- LOFAJ, Ján: Fotografia v novinách . Bratislava: Univerzita Komenského, 1996.
- MACEK, V.: K dejinám slovenského dokumentárneho filmu. Bratislava: Slovenský filmový ústav, 1992.
- MACEK, V.: Kapitoly o súčasnom filme a filmovej teórii, Bratislava : VŠMU, 2013.
- MACEK, Václav - PAŠTÉKOVÁ Jelena: Dejiny slovenskej kinematografie, Martin : Osveta, 1997.
- MALÍK, Branislav: Mediomorfóza sveta. Filozofické, antropologické, sociálne a politické aspekty súčasných médií.
- IRIS : Bratislava 2008. McCOMBS, Maxwell: Agenda setting. Nastolování agendy: masová média a veřejné mínění. Portál : Praha 2009.
- McQUAIL, Denis: Úvod do teorie masové komunikace. Portál : Praha 1999.
- MEYROWITZ, Joshua: Všude a nikde. Vliv elektronických médií na sociální chování. Karolinum : Praha 2006.
- MONACO, James: Jak číslit film (Svět filmu, médií a multimédií) Albatros, 2006.
- MUSIL, Jozef: Elektronická média v informační společnosti. Votobia : Praha 2003.
- PHILLIPS, Sandra: Martin Parr. London: Phaidon, 2007.
- PUNCH, Keith. F.: Úspěšný návrh výzkumu. Praha: Portál, 2008.
- PUNCH, Keith. F.: Základy kvantitatívного šetření. Praha: Portál, 2008.
- REIFOVÁ, Irena a kol.: Slovník mediální komunikace. Portál : Praha 2004.
- RONČÁKOVÁ, Terézia: Náboženstvo a médiá. Doterajšie výskumy. Ružomberok: Verbum, 2011.
- SCHULTZ, W., SCHERER, H., HAGEN, L., REIFOVÁ, I., KONČELÍK, J.: Analýza obsahu mediálních sdělení. Praha: Karolinum, 2011.
- SERAFÍNOVÁ, Danuša – GAZDA, Imrich: Dejiny slovenskej katolíckej žurnalistiky. Bratislava: Vydavateľstvo UK, 2016.
- SLOBODOVÁ, Beata: Svetové osobnosti masmediálneho výskumu. FMK UCM : Trnava 2009.
- SONTAG, Susan: O fotografii. Praha: Paseka/Barrister&Principal, 2002.
- SVOBODA, Václav: Public Relations moderně a účinne. Praha: Grada Publishing, 2009.
- SZOMOLÁNYI, A.: Kameramanská tvorba pre dokumentaristu I-III. Banská Bystrica: Akadémia umení, 2011.
- ŠVEC, Štefan: Gramatika filmového jazyka, Bratislava : VŠMU, 2011.
- THOMPSON, B., John: Média a modernita. Karolinum : Praha 2004.
- THOMPSONOVÁ, Kristin - BORDWELL, David: Dejiny filmu . Praha: Akademie muzických umení, 2007.,
- TRAMPOTA, Tomáš., VOJTĚCHOVSKÁ, Martina.: Metody výzkumu médií. Praha: Portál, 2010.
- VĚRČÁK, V. a kol.: Media Relations není manipulace. Praha: Ekopress, 2004.
- ŽÁRY, Ivan: Public relations : Cesta k úspechu. Bratislava: HEVI, 1995.
- WIMMER, Gejza a kol.: Úvod do analýzy textov. Bratislava : VEDA 2003.

MEDIÁLNE SYSTÉMY

1. Počiatky porovnávacej analýzy systémov médií.
2. Normatívne teórie správania médií.
3. Sociálna teória médií.
4. Politický kontext mediálnych systémov a úloha štátu v mediálnom systéme.
5. Polarizovanopluralitný model mediálneho systému.
6. Demokraticko-korporativistický model mediálneho systému.
7. Liberálny model mediálneho systému.
8. Autorské právo a jeho ochrana.
9. Legislatívne východiská ochrany osobnosti v mediálnom práve SR.
10. Koncepcia verejného záujmu v médiách.
11. Médiá verejnej služby v rámci EU.
12. Médiá verejnej služby v SR.
13. Duálny vysielací systém médií a jeho regulatívne orgány.
14. Systém tlače v Slovenskej republike.
15. Komerčné televízne, rozhlasové a internetové médiá v SR.
16. Postavenie a úloha novinárskej profesijných organizácií.
17. Etický rozmer práce novinára - morálne dilemy a ich riešenie, práca so zdrojmi a s respondentom, vzťah novinára a vydavateľa.

LITERATÚRA

- BERKA, Karel – RYBOVÁ, Jarmila: Logika a metodologie pro žurnalisty. Praha : Novinár 1988.
- BOTÍK, Milan – JÁNOŠOVÁ, Denisa – JENČA, Imrich: Verejnoprávnosť v mediálnom prostredí Slovenskej republiky. Trnava : FMK UCM 2012.
- BREČKA, Samuel – ONDRÁŠIK, Branislav – KEKLAK, Richard: Médiá a novinári na Slovensku. Bratislava : Eurokódex, 2010.
- DRGONEC, Ján: Základy masmediálneho práva. Bratislava : Eurokódex, 2010.
- HALLIN, Daniel – MANCINI, Paolo: Systémy médií v postmoderním svetle. Praha : Portál, 2008.
- CHOVANEC, Jaroslav: Mediálny systém Slovenskej republiky vo svetle práva. Bratislava : Procom 2015.
- McROBBIE, Angela: Aktuální téma kulturálních studií. Portál : Praha 2006.
- MISTRÍKOVÁ, Zuzana a kol.: Vývoj súkromného rozhlasového a televízneho vysielania na Slovensku (1990 – 1999). Bratislava : Asociácia nezávislých rozhlasových a televíznych stanic Slovenska, 2000.
- SARTORI, Giovanni: Teória demokracie. Archa : Bratislava 1993.
- SKORKOVÁ, Veronika: Predpisy práva duševného vlastníctva. Bratislava : IURIS LIBRI 2014.
- STEGHERR, Marc., LIESEM, Kerstin: Die Medien in Osteuropa. VS Verlag : Wiesbaden 2008.
- STRÁŽNICKÁ, Viera; ŠEBESTA, Štefan; Človek a jeho práva. Medzinárodná úprava ochrany ľudských práv. Bratislava: JUGA, 1994.
- ŠTĚTKA, Václav: Mediální integrace národa v době globalizace. FSS MU : Brno 2007.
- ŠULC, Petr – BARTOŠ, Jiří: Autorské právo. V otázkách a odpovědích. Praha : Pierot 2012.

VOJČÍK, Peter – MIŠČÍKOVÁ, Renáta – BOTÍK, Milan: Mediálne právo. Trnava: Univerzita Sv. Cyrila a Metoda 2004.

Zákonné normy v znení neskorších zákonov – Ústava SR – (460/1992 Zb.), Občiansky zákonník – (40/1964 Zb.), Občiansky súdny poriadok – (99/1963 Zb.), Zákon o priestupkoch – (372/1990 Zb.), Trestný zákon – (300/2005 Z. z.), Autorský zákon – (185/2015 Zb.) a zákony citované v okruhoch.

KULTÚRA JAZYKOVÉHO PREJAVU

1. Jazyk ako najvýznamnejšia a najvzácnejšia hodnota kultúrneho dedičstva národa; vývoj spisovnej podoby slovenského jazyka.
2. Zákon o štátom jazyku. Význam zákona pre vysielateľov.
3. Úzus, norma, kodifikácia slovenského jazyka – kodifikačné príručky. Napätie medzi normou a úzom, jazyková a štylistická norma.
4. Štylistické osobitosti žurnalistického prejavu.
5. Jazyková kultúra v printových médiach v rámci organizácie redakčnej práce.
6. Možnosti kultivácie jazykového prejavu profesionálneho používateľa jazyka. Žurnalista ako profesionálny používateľ jazyka.
7. Špecifika jazykovej kultúry v televízii. Percepcia televízneho komunikátu.
8. Kumunikačná situácia a komunikačná udalosť. Faktory komunikačnej situácie a ich vplyv na výstavbu jazykového prejavu s dôrazom na výstavbu novinárskeho textu. Špecifika percepcie jazyka elektronických médií. Zvuková realizácia novinárskeho prejavu. Vzťah ústnosti a písomnosti.
9. Princípy a zásady efektívnej verbálnej komunikácie. Pragmatika jazyka, pragmatické zameranie novinárskeho prejavu.
10. Prozodické vlastnosti slovenského jazyka. Využitie prozódie v novinárskom prejave.
11. Internet ako nový komunikačný fenomén. Jazyk sociálnych sietí.
12. Rétorika: päť kánonov rétoriky, tri spôsoby persuázie, topoi.
13. Rétorika: kompozícia rečníckeho prejavu.
14. Dejiny rétoriky: klasická rétorika, stredovek, kresťanskí rečníci.

LITERATÚRA

ARISTOTELES: Rétorika. Martin : Thetis 2009.

CENKOVÁ, Renáta a kol.: Tvorba a recepcia rozhlasového a televízneho textu. Prešov : FF PU Prešov 2014.

ČERNÝ, Vojtěch: Rétorika. Pre obchodníkov i pre bežný život. Brno : Computer Press 2011.

ČMEJRKOVÁ, Světla – HOFFMANOVÁ, Jana: Jazyk, médiá, politika. Praha : ACADEMIA 1998.

DOLNÍK, Juraj.: Základy lingvistiky. 1. vyd. Bratislava: Stimul, 1999.

DOLNÍK, Juraj: Teória spisovného jazyka (so zreteľom na spisovnú slovenčinu). 1. vyd. Bratislava: SAV, 2010.

- DOLNÍK, Juraj: Jazyk, človek, kultúra. Bratislava : Kaligram 2010.
- FINDRA, Ján: Jazyk, reč, človek. Bratislava : Q 111, 1998.
- FINDRA, Ján: Jazyková komunikácia a kultúra vyjadrovania. Martin : Vydavateľstvo Osveta 2013.
- KRÁĽ, Ábel – RÝZKOVÁ, Anna: Základy jazykovej kultúry. Bratislava : SPN 1990.
- KRAUS, Jiří: Rétorika v európskej kultúre. Praha : Academia 1998.
- LESŇÁK, Rudolf: Umenie živého slova. O hlasovej a rozhlasovej tvorbe. Bratislava : VEDA 1980.
- MISTRÍK, Jozef: Rétorika. Bratislava : SPN 1980.
- MISTRÍK, Jozef: Moderná slovenčina. Bratislava : SPN 1983.
- MISTRÍK, Jozef. Štylistika. Bratislava : SPN 1989 (a neskôršie vydania).
- MISTRÍK, Jozef a kol.: Encyklopédia jazykovedy. Bratislava : Obzor 1993.
- NAVRÁTIL, Ladislav – ŠIMURKA, Jozef: Pravopis, praktická príručka slovenského pravopisu (s cvičeniami a diktátmi). 2. vyd. Nitra : Enigma, 2005.
- ORAVEC, Ján – BAJZÍKOVÁ, Eugénia: Súčasný slovenský spisovný jazyk. Syntax. Bratislava : SPN 1982.
- PAULINY, Eugen: Krátká gramatika slovenská. Bratislava : Národné literárne centrum 1997.
- RUŽIČKA, Jozef – MICHALÁČ, Jozef: Z teórie spisovného jazyka. 1. vyd. Bratislava: Veda, 1979.
- RUŽIČKA, Jozef (red.): Kultúra spisovnej slovenčiny. 1. vyd. Bratislava: SAV, 1967.
- SABOL, Ján – BÓNOVÁ, Iveta – SOKOLOVÁ, Miloslava: Kultúra hovoreného prejavu. 1. vyd. Prešov: Prešovská univerzita v Prešove, 2006.
- SABOL, Ján – SLANČOVÁ, Dana – SOKOLOVÁ, Miloslava: Kultúra hovoreného slova. 1. vyd. Košice: Rektorát UPJŠ, 1989.
- SLANČOVÁ, Dana: Praktická štylistika. Prešov : FF PU Prešov 1994.